

สภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี

Administrative States of the School Administrators under the Office of Non-formal
and Informal Education in Ubon Ratchathani Province

นฤมล สังข์ปิ่น¹

จิณณวัตร ปะโคทั้ง²

พงษ์ธร สิงห์พันธ์³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครู จำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์การทำงาน 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครู ที่จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน จำนวน 244 คน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วนและกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์ จำนวน 20 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง โดยการวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ ซึ่งมีความเชื่อมั่นจากการทดลองใช้ ทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t และการทดสอบค่า F แบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมพบว่า มีสภาพอยู่ในระดับ มาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามประสบการณ์ จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง สรุปได้ดังนี้ ด้านการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการประเมินการใช้หลักสูตรเพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และจัดให้มี

¹ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

³ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

การนิเทศภายใน โดยส่งเสริมให้ครูในสถานศึกษานิเทศซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอ ด้านการบริหารงานงบประมาณ สถานศึกษาควรมีการรายงานผลการดำเนินการตรวจสอบ ติดตามผลการใช้งบประมาณต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาและควรมีการประเมินแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ด้านการบริหารงานบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรหลังจากที่ได้รับ การพัฒนาและควรมีความยุติธรรมในการพิจารณาความดีความชอบ ให้บุคลากรในสถานศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไป ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับ เป้าหมายและทิศทางของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สนองความต้องการ ของชุมชน และผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการวางแผน จัดระบบการดำเนินงานของกลุ่มงานต่าง ๆ รวมทั้งงาน สารบรรณอย่างเป็นทางการเป็นขั้นตอนและเป็นปัจจุบัน

คำสำคัญ : การบริหารงาน, การศึกษา

Abstract

The research aimed to study the administrative states of the school administrators, to compare the opinion of the teachers as classified by their positions and working experiences and to examine the guidelines to develop an administration of the school administrators as perceived by the teachers under the Office of Non-formal and Informal Education in Ubon Ratchathani. The samples used in the research were 244 teachers obtained by a stratified sampling. The target group interviewed were 20 teachers purposely chosen. The research instrument were used in a data collection was a five rating scale questionnaire of 60 items with a total confidence value equivalent to .98. Statistics used were percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test.

The research findings were as follows:

1. The administrative states of the school administrators as perceived by the teachers in the study were found to be at a high degree.
2. In comparing the teachers' opinion towards the administrative states according to their positions and experiences, it was found that an overall opinion was not different.
3. The following were the guidelines for the administration for the school administrators. As regards the academic affairs, the school administrators should evaluate a curriculum to improve a teaching and learning process in all units. There should be an internal supervision, that is, the teachers of a school should supervise one another. As for a budget administration, a report on operation and follow-up of the budget spending should be made. A strategic and operation plan should be evaluated. Given the personnel administration, the school administrators should supervise the performance of the personnel and they had to be fair and just to them. Concerning the general administration, the school

administrators should have a plan for developing an educational quality in accordance with the targets and directions of the Office of Non-formal and Informal Education and in response to the community demands.

Keywords : Administration, Education

บทนำ

การที่องค์กรหรือหน่วยงานจะดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญนั้นคือ ผู้บริหารหรือผู้นำที่จะต้องใช้ภาวะผู้นำในการโน้มน้าวกระตุ้นจิตใจให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงานปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจและภาคภูมิใจ ภาวะผู้นำเป็นองค์ประกอบสำคัญ เป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์กร ผู้บริหารจึงเป็น ผู้มีบทบาท เป็นผู้ริเริ่ม ตัดสินใจสั่งการ น้อยที่สุดแต่จะมีบทบาทค่อนข้างมากในการเป็นผู้รับรู้ประสานงาน สนับสนุนให้สมาชิกในองค์กรมีโอกาสใช้ ความสามารถของตนเองได้เต็มที่ (รัชณี วิเศษสังข์ 2537 : 18)

จุดมุ่งหมายของหน่วยงานทุกแห่ง คือ การให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนทำงานให้องค์กรเต็มที่และบรรลุ จุดมุ่งหมายขององค์กรให้มากที่สุด โดยความเชื่อว่า การจะให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวได้นั้น ขึ้นอยู่กับสภาพ ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพราะเมื่อบุคคลมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแล้วจะปฏิบัติงานอย่าง เต็มความสามารถ ด้วยความกระตือรือร้นและขยันหมั่นเพียรที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จ ในทางตรงกันข้าม ถ้า ผู้ปฏิบัติงานไม่มีความพึงพอใจในการทำงาน ประสิทธิภาพของงานก็จะอยู่ในระดับต่ำ ความรู้ความสามารถที่มี อยู่ก็ไร้ความหมายเกิดผลเสียหายแก่หน่วยงานหรือองค์กรได้ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานนั้น นับว่ามีค่า อย่างยิ่ง สำหรับผู้ปฏิบัติงานทุกคน เป็นเรื่อง que ผู้บริหารควรให้ความสนใจ นำมาเป็นองค์ประกอบในการวิเคราะห์ และปรับปรุงงานให้สามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้น ผู้บริหารทุกระดับ นอกจากจะมีหน้าที่ในการ กำหนดนโยบาย วางแผนงาน จัดองค์กรวินิจฉัยสั่งการ ประสานประโยชน์ของบุคคลและองค์กรตลอดจนเป็น ตัวอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาแล้ว สิ่งที่สำคัญที่ผู้บริหารจะลืมนเสียมิได้ คือ การโน้มน้าวจิตใจผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานให้ประสานสามัคคีและ มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน เพื่อ พลังที่นำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้หากบุคคลที่มีความ พึงพอใจในการทำงานที่ตนปฏิบัติแล้ว ย่อมจะทำให้เกิดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ที่ปฏิบัติบรรลุผลสำเร็จ แต่ในทางตรงกันข้าม หากบุคคลไม่พอใจ ในการทำงานแล้ว ขวัญและกำลังใจก็ตกต่ำ ความเบื่อหน่ายที่ถ้อยก็เกิดขึ้น ผลงานที่ออกมาก็จะขาด ประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดปัญหายุ่งยากแก่องค์กรหลายประการ (อุไรรัตน์ ชนะบำรุง 2539 : 3)

ปัญหาสภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี มีปัญหาในการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการหลายด้าน ได้แก่ ปัญหา ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนการปฏิบัติงานประจำปีไม่ชัดเจน ส่งผลให้การดำเนินงานไม่ชัดเจน ส่งผลกระทบการจัดกระบวนการเรียนการสอนและส่งกระทบถึงผู้เรียน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ต่ำกว่าเกณฑ์ของการวัดคุณภาพการเรียน การจัดครูผู้สอนไม่ตรงกับสาขาวิชา ซึ่งบุคลากรและจำนวนผู้เรียน มีความไม่สมดุลกัน โดยการกำหนดอัตราส่วน ครู : ผู้เรียน คือ ครู 1 คน : ผู้เรียน 60 คน แต่ความเป็นจริงครู 1 คน : ผู้เรียนเฉลี่ยประมาณ 80-100 คน ครูขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน เนื่องจากครูมีภาระหนี้สิน และภาระงานที่นอกเหนือจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สถานศึกษาในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี

นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี มีความแตกต่างกันทั้งในด้านอาคารสถานที่ ภูมิทัศน์ และบรรยากาศในสถานศึกษา ตลอดจนเรื่องวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน จากปัญหาด้านต่าง ๆ ดังกล่าว เป็นตัวสะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบในหลายด้าน ซึ่งเป็นกลไกที่เกี่ยวข้องกับสภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี (ธีรวุฒิ เอกะกุล 2550 : 143)

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาและเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญและเป็นตัวขับเคลื่อนให้องค์กรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ใน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี

ความสำคัญของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญของการวิจัย เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

1. ผลของการวิจัยสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลสำคัญ ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้สอดคล้องกับการใช้ภาวะผู้นำในการบริหารงาน เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน พัฒนาและปรับปรุง การดำเนินงานการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ผลการวิจัยสามารถเป็นข้อมูลที่สำคัญต่อการพัฒนาข้อเสนอแนะ สำหรับผู้บริหารในการควบคุม กำกับดูแลสถานศึกษา เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา ศึกษาสภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี

2. ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 เชิงปริมาณ

2.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ข้าราชการครู สังกัดสำนักส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2555 จำนวน 25 แห่ง รวมจำนวนข้าราชการครูทั้งสิ้นจำนวน 360 คน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นข้าราชการครู สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 244 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (ธีรภูมิ เอกะกุล 2550 : 143) จากนั้นกำหนดสัดส่วนและการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วนเพื่อให้ได้มาเพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างตามขนาดที่กำหนด

2.2 เชิงคุณภาพ

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครู แห่งละ 2 คน จำนวน 5 แห่ง และพนักงานราชการแห่งละ 2 คน จำนวน 5 แห่ง สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 10 แห่ง รวมทั้งสิ้นจำนวน 20 คน

2.3 ตัวแปรที่ศึกษา

2.3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.3.1.1 ตำแหน่ง

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ครู
- 3) พนักงานราชการ

2.3.1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน

- 1) ระยะเวลาปฏิบัติงาน 1-5 ปี
- 2) ระยะเวลาปฏิบัติงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป

2.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของ ข้าราชการครูต่อสภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี ประกอบด้วย

2.3.1.1 การบริหารงานวิชาการ

2.3.1.2 การบริหารงานงบประมาณ

2.3.1.3 การบริหารงานบุคคล

2.3.1.4 การบริหารงานบริหารทั่วไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

ฉบับที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือและสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ

ขั้นตอนที่ 3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามากำหนดโครงสร้างของเขตและเนื้อหาของแบบสอบถาม และดำเนินการสร้างแบบสอบถามฉบับร่าง

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษา ความครอบคลุมเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบสอบถามฉบับปรับปรุง พร้อมโครงร่างวิทยานิพนธ์ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารและนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผล จำนวน 5 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) เพื่อทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องในการใช้ภาษา แล้วนำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขโดยนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวัดตามนิยามศัพท์ จากนั้นเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ที่มีค่า 0.5 ขึ้นไปมาใช้ (Rovinelli and Hambleton 1977, อ้างถึงใน พิเชิต ฤทธิ์จรูญ 2547 : 60-62) ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้มีค่าอยู่ระหว่าง .80 ถึง 1.00

ขั้นตอนที่ 6 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) โดยขอความร่วมมือจากสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอำนาจเจริญ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98

ขั้นตอนที่ 7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำไปใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี ทั้ง 25 อำเภอ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการครู

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและติดของแสดมภ์ที่มีชื่อที่อยู่ของผู้วิจัยพร้อมด้วยหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ทั้ง 25 แห่ง สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี ถึงกลุ่มตัวอย่างและให้ส่งกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์และบางส่วนผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และจำนวนของแบบสอบถามทุกชุดภายหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้ว คัดเอาเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ไว้
2. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป
3. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยค่าสถิติในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ
4. วิเคราะห์สภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี โดยค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
5. ทดสอบสมมติฐานโดยการเปรียบเทียบค่าสถิติของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตำแหน่งและประสบการณ์การทำงาน โดยใช้ t-test
6. การวิเคราะห์ภาพรวมในแบบทดสอบตอนที่ 3 เพื่อสรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมพบว่า มีสภาพอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง สรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านการบริหารวิชาการ

3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนางาน เพื่อกระตุ้นให้ครูและบุคลากรได้ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์กรที่ดีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการติดตามผลการดำเนินงานของตนและติดตามผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นไปตามหลักสูตรสถานศึกษา และตรงตามนโยบาย สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยและควรจัดให้สถานศึกษาดำเนินการนิเทศซึ่งกันและกัน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และได้รับความรู้ใหม่ ๆ จากสถานศึกษาอื่นสามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจัดอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทันสมัย มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงาน

3.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ

3.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการตรวจสอบปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พัสดุ การตรวจสอบพัสดุประจำปี การจำหน่ายพัสดุที่ชำรุด การจัดซื้อ จัดจ้าง ให้ถูกต้องตามระเบียบงานพัสดุ

3.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรกำหนดโครงสร้างการบริหารงานและการมอบหมายงานด้านงบประมาณ โดยผู้รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษรและจัดอบรมให้ความรู้อย่างสม่ำเสมอ

3.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการจัดทำรายละเอียดแผนงบประมาณ แผนงาน โครงการให้มีความเชื่อมโยงกับผลผลิตและผลลัพธ์และรายงานผลการดำเนินงาน การใช้งบประมาณประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษา

3.3 ด้านการบริหารงานบุคคล

3.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสนับสนุนหรือจัดให้มีการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ที่ได้มอบหมายเพื่อนำมาปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษามีการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาตนเองด้วยวิธีที่หลากหลาย

3.3.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการวางตัว การแสดงออกอย่างสุภาพทั้ง กิริยา วาจา เมื่อเผชิญความตึงเครียดด้วยความประนีประนอมทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

3.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป

3.4.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการวางแผน จัดระบบการดำเนินงานของกลุ่มงานต่างๆ รวมทั้งงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นปัจจุบัน

3.4.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

3.4.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งเสริม สนับสนุนและประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับบุคคล ชุมชน องค์กร/หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่เพื่อร่วมจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการผลการศึกษาวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย การที่ได้ข้อสรุปเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก

1. สภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวม พบว่า มีสภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา พนักงานราชการและข้าราชการครู ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ (สุนทรภรณ์ แก้วกนก 2546 : บทคัดย่อ) ด้านการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร ผู้บริหารสถานศึกษามีการร่วมวางแผนและกำหนดแผนพัฒนาบุคลากรประจำปี ให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานประจำปีและนโยบาย สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และมีการวิเคราะห์ลักษณะงานของสถานศึกษา และศักยภาพของบุคลากรเพื่อวางแผนการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับความสามารถ ด้านการบริหารงานทั่วไป โดย

ภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับ มาก คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดให้มีการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียน ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดการดำเนินการตรวจสอบและประเมินการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาตามที่กำหนดไว้และผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะในการทำงานร่วมกับบุคลากร/กลุ่มบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษาและในทุกสถานการณ์ ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับ มาก คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริงของผู้เรียนผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดอบรมให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการนิเทศภายในและทำความเข้าใจในหลักการ วิธีปฏิบัติการนิเทศภายในอย่างชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตนเองอย่างต่อเนื่อง ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับ มาก คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อวิเคราะห์นโยบายทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดแผนการตรวจสอบติดตามการใช้งบประมาณเป็นไปตามแผนปฏิบัติการราชการประจำปี แผนการใช้งบประมาณรายไตรมาส ผู้บริหารสถานศึกษามีการอนุมัติการใช้งบประมาณสถานศึกษาตามประเภทและรายการ ตรงตามที่ได้รับงบประมาณ

จากผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเทพ ยั่งยืน (2546 : บทคัดย่อ) การศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี พบว่า พฤติกรรมการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี โดยภาพรวมพฤติกรรมการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี ผลการทดสอบความแตกต่าง พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป ไม่มีความแตกต่างกัน เป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่วางไว้ (นเรศ ธาณี 2547 : บทคัดย่อ)

สภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาสภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชา ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไป ตามลำดับ ดังนี้ ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในขั้นมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ระดับ มาก ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชา ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ตามลำดับ ตำแหน่งพนักงานราชการ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในขั้น ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ระดับ ปานกลาง ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชา ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไป ตามลำดับ ตำแหน่งครู โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในขั้นมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชา ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ตามลำดับ

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของ ข้าราชการครู ในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ข้าราชการครู สรุปรุได้ดังนี้ (เรียงชัย ทองทัฬห 2547 : บทคัดย่อ)

ด้านการบริหารวิชาการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนางาน เพื่อกระตุ้นให้ครูและบุคลากรได้ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์กรที่ดีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรมีการติดตามผลการดำเนินงานของตนและติดตามผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นไปตามหลักสูตรสถานศึกษา และตรงตามนโยบาย สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยและควรจัดให้สถานศึกษาดำเนินการนิเทศซึ่งกันและกัน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และได้รับความรู้ใหม่ ๆ จากสถานศึกษาอื่น สามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และควรจัดอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทันสมัย มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงาน

ด้านการบริหารงานงบประมาณ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการตรวจสอบปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พัสดุ การตรวจสอบพัสดุประจำปี การจำหน่ายพัสดุที่ชำรุด การจัดซื้อ จัดจ้าง ให้ถูกต้องตามระเบียบงานพัสดุควรกำหนดโครงสร้างการบริหารงานและการมอบหมายงานด้านงบประมาณ โดยผู้รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษรและจัดอบรมให้ความรู้อย่างสม่ำเสมอและควรมีการจัดทำรายละเอียดแผนงบประมาณ โครงการให้มีความเชื่อมโยงกับผลผลิตและผลลัพธ์และรายงานผลการดำเนินงาน การใช้งบประมาณประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษา

ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสนับสนุนหรือจัดให้มีการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ที่ได้มอบหมายเพื่อนำมาปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ควรสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาตนเองด้วยวิธีที่หลากหลายและควรมีการวางตัว การแสดงออกอย่างสุภาพทั้ง กิริยา วาจา เมื่อเผชิญความตึงเครียดด้วยความประนีประนอมทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า ควรมีการวางแผน จัดระบบการดำเนินงานของกลุ่มงานต่าง ๆ รวมทั้งงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นปัจจุบัน ควรดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนและควรให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งเสริม สนับสนุนและประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับบุคคล ชุมชน องค์กร/หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่เพื่อร่วมจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังเกต สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

1.1 ด้านงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการวางแผนในการติดตามผลการสอนของครูให้เป็นไปตามหลักสูตร โดยสม่ำเสมอ สร้างความเข้าใจโดยการจัดประชุม นิเทศ ติดตาม ให้คำปรึกษากับผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนและสถานศึกษาควรมีการร่วมมือกับชุมชนในการจัดทำระบบข้อมูล แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งวิทยากรและสถานประกอบการ เพื่อเป็นข้อมูลในการประสานงาน

ระดมทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีมาใช้ควบคู่ไปกับการประเมินผลโดยใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี ควรให้ความสำคัญต่อการใช้ภาวะผู้นำในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาให้มากยิ่งขึ้นกว่าในปัจจุบันและควรมีการประเมินสำรวจความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษามีการจัดอบรมให้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา กระบวนการจัดการเรียนการสอน การดำเนินงานด้านวิชาการ การดำเนินงานด้านวิชาการ การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ แล้วมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือเป็นระยะ ๆ จนกว่าจะได้มาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ที่ดีในการจัดการศึกษาทั้งในระดับสถานศึกษาและในระดับชาติผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) กำหนด

1.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ควรกำหนดมาตรฐานการส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากร โดยเฉพาะกับผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งเป็นส่วนในการสร้างคุณภาพของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล สถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาความรู้ทักษะด้านการเรียนการสอน และเตรียมรับการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง เช่น ส่งเข้ารับการอบรม จัดแหล่งให้ศึกษาค้นคว้า สนับสนุนให้เป็นสมาชิกชมรมวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง เช่น การส่งเข้ารับการอบรมจัดแหล่งการศึกษาค้นคว้า สร้างเครือข่ายวิชาชีพครู แจกแจงความเคลื่อนไหวรูปแบบและแนวทางในการจัดเอกสารให้ครูศึกษาอย่างต่อเนื่องพัฒนาผู้ชำนาญการเฉพาะมาให้คำแนะนำอบรมสร้างความตื่นตัว ควรจัดงบประมาณในการอบรมเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.4 ด้านการบริหารทั่วไป สถานศึกษาควรสนับสนุนให้มีการประชุมคณะครูคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอเพื่อประสานการระดมและการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน สถานศึกษาควรขอรับการสนับสนุนจากสถาบันเอกชน พยายามบริหารจัดการทรัพยากรเท่าที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด กำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย วางแผนอย่างมีระบบ จัดระบบนิเทศติดตามผลประเมินผลรายงานผลต่อหน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชนเป็นประจำทุกปี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบการพัฒนาการใช้ภาวะผู้นำในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาสภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจาก อ.ผศ.ดร.จิณฉวีตร ปะโคทั้งประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ อ.ดร.พงษ์ธร สิงห์พันธ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ตรวจสอบให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาในการจัดทำเพื่อให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ที่สุด พร้อมชี้แนะทางการวิจัยตลอดมา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัย ที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้อย่างยิ่ง
ขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจตลอดมา

เอกสารอ้างอิง

- ธีรฤดี เอกะกุล. ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. อุบลราชธานี :
วิทยาการพิมพ์, 2550.
- นเรศ ธานี. พฤติกรรมผู้นำของบริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2547.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เข้าออฟเคอร์มีสท์, 2547.
- รัชนี วิเศษสังข์. “ผู้นำปวีรรต,” สารพัฒนาหลักสูตร. 13, 116 (มกราคม-มีนาคม 2537) : 18-27.
- เริงชัย ทองทัฬ. แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคบังคับ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี,
2547.
- สุเทพ ยั่งยืน. พฤติกรรมการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
อุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2546.
- สุนทรภรณ์ แก้วกนก. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี, 2546.
- อุไรรัตน์ ชนะบำรุง. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษา
ในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.